

BELÜGYMINISZTERIUM
ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Beavatkozás szabályai téli időjárási körülmények között

Hideg hatása az emberi szervezetre

- A kihülés vagy hypothermia, mint a legfőbb veszély! Az az állapot, amikor a test maghőmérséklete 35°C alá esik. **Ez kiemelten vonatkozik a fizikai munkát végzőkre, a BEAVATKOZÓI ÁLLOMÁNYRA!!!**
- Kihüléshez nem kell fagypont alatti hőmérséklet, nedves, szeles időben, vagy hideg vízben (a levegőnél 25-ször jobban vezeti a hőt) is nagyon könnyű kihűlni, ami sokszor szinte észrevétlenül kezdődik (párolgáshő, hőelvezetés).
- A kihülés jelei lehetnek a fáradtság, ingerlékenység, zavartság, hidegrázás, sápadt és hideg bőr, ügyetlenség, letargia, elmosódott beszéd vagy az észszerűtlen cselekvés, álmoság. Gyermekeknél a tünetek között lehet, hogy a bőr hideg, bár egészséges színű. Felnőtteknél a bőr erei összehúzódnak, a bőr fehéren, a kéz – és lábujjak, a fül, orr, ajkak likviden elszíneződnek (elkékülnek, elszürkülnek).

Hideg hatása az emberi szervezetre

- Kihűlés esetén a sérült személy nem érzi az esetlegesen bekövetkezett sérüléseit. A testhelyzetéből és a helyszínen tapasztalt roncsolódásokból kell következtetni a sérülésekre, sokkal körültekintőbben kell mozgatni.

- Emberi szervezet e legtöbb hőt a fején veszíti el. Gyermekeknél a testarányok miatt ez a legnagyobb veszély!!!

- Azonnal a szervezett felmelegítéséről kell gondoskodni. Izolációs takaró, sima takaró, valamilyen meleg folyadék! **Tilos mozgásra kényszeríteni a sérültet, dörzsölni az elfagyott testrészeket!!!!**

Kárfelszámolást befolyásoló jellemzők

Vonulást befolyásoló tényezők:

- Rövidebb nappalok, hosszabb éjszakák, emiatt rosszabb látási viszonyok.
- Fagypont körüli, gyorsan változó hőmérséklet.
- Többi közlekedő a páras járműablakokon keresztül nehezebben veszi észre a megkülönböztető fényjelzést, nem tudja meghatározni a gépjárműfecskenő érkezési irányát.
- Útburkolat hibái nehezebben észlelhetőek.
- Hosszabb, hegyvidéki területen akár többszörösre növekvő kitérési idő. Riasztási fokozat meghatározásánál figyelembe kell venni.

Általános előírások

Felállítási hely megválasztása:

- Minden esetben olyan helyet kell választani, melyből a gépjárműfecskenő önerőből képes helyet változtatni. A járművet kerékekkel rögzíteni kell!
- A mentési területet minden esetben terelőkúppal körül kell határolni. A terület határát a mindkét irányban az útviszonynak megfelelő fékútnyi távolsággal kell kijelölni.
- Amennyiben az útviszonyok miatt indokolt, akkor a mentés biztonságos végrehajtása érdekében teljes útzár alkalmazását kell elrendelni!
- Figyelembe kell venni a domborzati viszonyokat, a felhasznált oltóanyag szétfolyása és esetleges felfagyása miatt.
- Lehetőség szerint meg kell határozni a társszervek kiérkezési útvonalát, felállítási helyét.

Műszaki mentés

1996. évi XXXI. törvény 2. § (2) A tűzoltás és műszaki mentés állami feladat.

39/2011. (XI. 15.) BM rendelet a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól

III. FEJEZET A MŰSZAKI MENTÉS SZABÁLYAI

51. § (5) A műszaki mentés során végrehajtandó főbb feladatok

- a) az életmentés,
- b) a közvetett és közvetlen élet- és balesetveszély elhárítása,
- d) az esemény által okozott további környezeti károk mérséklése,
- e) a közlekedési forgalom helyreállításának elősegítése.
(torlódás)

Műszaki mentés

Közúti balesetek

Felderítésnél a járművek elsődleges áramtalanítását az indító kulcs vagy kártya kivételével azonnal végre kell hajtani! (Start-stop vagy hybrid rendszernél a fékpedál feloldásával a jármű elindul!)

Minden esetben a sérült járművet elmozdulás ellen rögzíteni kell. Jeges útviszonyoknál ezt a jármű több pontjánál is el kell végezni!

Mentőszerszámok alkalmazásánál fel kell készülni a hidegben rideggé vált műanyagburkolatok szilánkos törésére.

Műszaki mentés

Közúti balesetek

Káresetet szenvedett jármű helyzetéből – fejtetőn, légsákok nyíltak, motorháztető 40 %-ban roncsolódott – a sérülteket SÚLYOS sérültnek kell tekinteni, kimentésüket a mentőszolgálat irányításával kell elvégezni.

Ugyanez vonatkozik az eszméletén levő sérültekre, akik az egységek kiérkezéséig a földön ülnek, fekszenek az autópálya mellett 30-40 percet, és észre sem veszik magukon a stresszhatás miatt, hogy kihűlnek.

Műszaki mentés

Közúti balesetek

Mentés előkészítésénél a tűzoltásvezető a mentőszolgálattal közösen határozza meg a sérült mozgatásának irányát és módját, lehetőség szerint horizontálisan.

Nehéz terepen lehetőleg olyan módszert, útvonalat kell választani, amin a sérültet - a rendelkezésre álló létszám - egymásnak való átadásával tud kimenteni (ne a cipeljük, adjuk át).

Sérült személy járműből való kiemelése előtt kiemelt figyelmet kell fordítani a sérült karosszériaelemek eltávolítására, takarására, mentés közben ne jelentsenek veszélyt a mentendőre és a mentésben résztvevőkre.

Műszaki mentés

Viharkár felszámolása, favágás:

- EBSZ, 15/1989. (X. 8.) MÉM rendelet) alapján:
- Nehezen járható (magas és sűrű aljnövényzetű, egyenetlen, köves, vágástéri hulladékkal borított, csúszós stb.) terepen csak **LEÁLLÍTOTT** motorú motorfűrészszel szabad közlekedni.
- Fát csak akkor szabad dönteni, ha: a szél miatt a fa csúcsának (becsült) lengése az 50 cm-t nem haladja meg, a hőmérséklet mínusz 15°C fölött van, a látótávolság a kedvezőtlen megvilágítás, a köd, a csapadék, esetleg füst miatt nem csökken a döntésre kerülő fa magasságának a kétszerese alá, ha villámlással járó zivatar nincs.

Műszaki mentés

Viharkár felszámolása, favágás:

Az alacsony hőmérsékletben (kb.-5°C-tól) való döntés alapvető veszélyforrása a fában található víz megfagyása, kikristályosodása, ezek alapján a fa, mint anyag, fizikai tulajdonságai megváltoznak. Vágás során nem a megszokott módon viselkednek egyes fafajok. Fel kell készülni, a fa teljes vagy részleges felhasadására, a túl korai törésekre.

További veszélyforrásnak tekinthető, hogy a fa keménysége időlegesen megváltozik, ezért a vágástepőt helyesen kell megválasztani, illetve a lánc élezését a megszokottnál gyakrabban kell végezni.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a vágást végző személy körüli terület megtisztítására!

Műszaki mentés

Viharkár felszámolása, favágás:

Kiegészítő biztonsági rendszabályok:

Kisgépeknél hosszabb bemelegedési idő (üzem meleg állapotig), nincs maximális teljesítmény

Létrán való munkavégzésnél a jégre, hóra terhelt létrát rögzíteni kell!!!

Emelőkosár, létraszer, műszaki mentő telepítésének szabályai (**JÉGRE, FAGYOTT HÓRA NEM TALPALUNK!!!**) Nem látjuk a talajt, nem tudjuk mi van alatta. Letalpalásnál oldalirányú elmozdulás nem lehet!!!

Gyakrabban kell cserélniük a munkavégző és a biztosító állomány tagjait (nagyobb koncentrációt igényel csúszós körülmények között a munkavégzés, elgémberednek az ujjak a hidegtől és a rezgéstől, korlátozott látási viszonyok).

Ónos eső miatt a faágak tömege megtöbbszöröződhet (egy leeső, lecsúszó gally több kiló is lehet, ami sérülést okozhat, a fára nehezedő jég súlya miatt nehezebb megállapítani a rönk húzott-nyomott oldalát.

Műszaki mentés

Jégről mentés szabályai

(6/2016. (I. 24.) BM OKF utasítás 2. számú melléklet VIII. fejezet)

Jégről mentésnek kell tekinteni minden olyan esemény, ahol egy vagy több személy vagy állat jégbe szakad, és önerejéből nem képes kijutni biztonságos területre.

A mentésvezető határozza meg a bevetés alatt szükséges ruházatot, amennyiben van a szeren mentőmellény, illetve búvárruha (száraz ruha), akkor törekedni kell annak mielőbbi felvételére.

KIHŰLÉS VESZÉLY!!!

Tűzoltás

Szolgálatváltás során az állomány ellenőrizze le, hogy a készenléti eszközökön csak száraz szakfelszerelés legyen (káresetnél nyitott málhatérben össze- fagyhatnak a nedves tömlők), a gyorsbeavatkozó sugárcsőve, a nyomócsonkok legyenek mindig víztelenítve.

Riasztási fokozat meghatározásánál figyelembe kell venni a hosszabb kikerkezési időt, táplálás szerelésénél az esetlegesen befagyott tűzivíz csapokat.

Természetes vízszerezési helyek igénybevételénél a 6/2016. (I. 24.) BM OKF utasítás 2. számú melléklet VIII. fejezet jégről mentés szabályait maradéktalanul be kell tartani.

Tűzoltás

Tartósan fagypont alatti hőmérsékletnél szerves anyagokból „kifagy a víz” emiatt gyorsabb tűzterjedésre kell számítani. Kiterjedt tüzeseteknél magas épületekben, a függőleges aknákban erősebb kéményhatás alakul ki, emiatt a tűz fölötti összes szinten másodlagos tüzekkel kell számolni.

Kárhelyszínen a fecskendőt **TILOS** leállítani, fagypont alatti hőmérsékleten hosszantartó igénybevételnél a szivattyú segítségével keringetni kell az oltóvizet.

Üvegfelületek – a nagyobb hőmérséklet különbség miatt – robbanásszerűen törnek ki, sérülést okozhatnak, a romhatár kijelölésénél számításba kell venni.

Nagyobb homogén felületeknél – tűzfal, kémény – számítani kell a statikai állékonyságuk elvesztésével, sugarak felállításánál mozgatójánál kiemelt figyelmet kell fordítani rá.

Légzőkészülék

Fagypont alatti hőmérsékletnél az oltás során lecsorgó vagy a felületekről visszaverődő víz, a felszabaduló vízpára ráfagyhat a palack hollandira kívülről (ez rögzíti a palackot a nyomáscsökkentőhöz), aminek hatására nem lehet palackot cserélni. Ilyen esetben hidegvízzel kell a fagyást feloldani.

Szélsőséges hidegben előfordulhat hogy a légzőkészülékek álarcaiban a kilégzőszelep befagy, amennyiben nyakhelyzetben van és beleszorog az oltóvíz; esetleg használat után himbálózik a nyakban, ekkor a kilégzési pára miatt fagyhat rá a szelep a szelepülőkére. Ebben az esetben is hideg vízzel kell a fagyást feloldani. Ilyen esetekben teljes kiszáritásig az álarc **NEM HASZNÁLHATÓ!**